

2. Базелюк Василь Григорович; Кучеренко Оксана Іванівна. Критерії і показники патріотичної вихованості дітей дошкільного віку. In: *The 14 th International scientific and practical conference «Science, innovations and education: problems and prospects»*(August 25-27, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. P. 178-186.

3. Бех І. Д. Концептуальні засади українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді : [програма, метод. рек.] / І. Д. Бех, К. І. Чорна ; Ін-т проблем виховання Нац. акад. пед. наук України. Київ : [б. в.], 2015. 28 с.

4. Дудник Ольга. Формування національно-патріотичної свідомості дошкільника як складової соціально-громадянської компетентності. *Нотатки сучасної науки: електронний мультидисциплінарний науковий часопис*. № 14. Харків. СГ НТМ «Новий курс». 2024. С. 37-39.

МЕДІА-АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОГНІТИВНОГО ТА ЕМОЦІОННОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Присташ Анна, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Перетяга Людмила, докторка педагогічних наук, професорка

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

В умовах розвитку сучасної інклюзивної освіти пріоритетним завданням є пошук ефективних методів стимуляції інтелектуального та емоційного розвитку дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Традиційні педагогічні підходи часто потребують доповнення гнучкими, мультисенсорними методиками, що відповідають викликам цифрового суспільства. Одним із сучасних перспективних на думку О. Вознесенської є медіа-арт-терапія, що проявляє себе, як синтез класичної арт-терапії та сучасних цифрових технологій [1, с.13].

Однією з провідних українських дослідників у сфері арт-терапії та психолого-педагогічних інновацій є О. Вознесенська. Її роботи присвячені розвитку медіа-арт-терапії як інтеграційного напрямку, що поєднує традиційні художні методи з цифровими технологіями [2]. Вчена розкриває потенціал цифрової творчості для розвитку емоційної сфери та когнітивних процесів дітей з особливими освітніми потребами і відзначає, що активна творча діяльність у цифровому середовищі сприяє самовираженню, формуванню самооцінки й соціалізації дитини, що робить метод медіа-арт-терапії особливо цінним для інклюзивної освіти.

Медіа-арт-терапія охоплює роботу з цифровим зображенням, відеоартом, анімацією, фотографією та звуковим дизайном. Фундаментальна відмінність цього методу від пасивного споживання контексту полягає в активній позиції дитини, що проявляється у створенні власного творчого продукту, що є потужним стимулом для пізнавальних процесів [4 с. 40]. Це стає потужним стимулом для активізації пізнавальних процесів та переходу від рецептивної до креативної діяльності. Такий підхід дозволяє не лише візуалізувати свій внутрішній світ, а й опанувати сучасні інструменти взаємодії з реальністю.

Особливої актуальності сьогодні набуває інтеграція в арт-терапевтичний процес технологій штучного інтелекту (ШІ). Використання генеративних нейромереж для створення зображень за текстовим описом виконує важливу функцію. Це дозволяє дітям із порушеннями мовлення або моторики візуалізувати складні образи, які вони не в змозі намалювати власноруч, що знімає когнітивне навантаження, нівелює технічні бар'єри та фокусує увагу безпосередньо на творчому задумі.

Пізнавальна активність дітей з ООП часто характеризується зниженою мотивацією, фрагментарністю сприйняття та труднощами в концентрації уваги. Медіа-арт-терапія сприяє вирішенню зазначених проблем через низку корекційних механізмів, серед яких:

1. *Сенсорна стимуляція.* Поєднання візуальних ефектів та аудіосупроводу забезпечує полісенсорний вплив, що активізує різні ділянки кори головного мозку [1, с. 115].

2. *Розвиток дрібної моторики.* Взаємодія з гаджетами вимагає точності рухів, що пов'язано із розвитком мовлення [2].

3. *Когнітивне структурування.* Створення цифрових історій допомагає дитині утримувати логічний ланцюжок подій, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та фокусуватися на кінцевому результаті [5 с. 120].

4. *Корекція емоційної сфери.* Важливою перевагою цифрового мистецтва є оборотність дій, а саме: можливість «скасувати» помилку, що знижує страх невдачі та підвищує впевненість у власних силах [3 с. 125].

Для забезпечення ефективності роботи педагога застосовують методи цифрової пісочної терапії, створення анімаційних фільмів та технології доповненої реальності (AR). Можливість легкого виправлення «цифрової помилки» знімає психологічні бар'єри, які часто блокують пізнавальну активність дітей з ООП [2, с. 130; 4. с. 136].

Методика медіа-арт-терапії є адаптивною до різних нозологій: від розладів аутистичного спектра (РАС) до затримок розвитку та передбачає диференціацію завдань: від створення простих цифрових колажів до складних анімаційних проєктів. Успішне впровадження медіа-арт-терапії залежить від міждисциплінарної взаємодії команди супроводу (педагога, психолога, асистента вчителя) та батьків, які можуть підтримувати творчий процес вдома, поширюючи цифрові проєкти дитини..

Необхідно відзначити, що попри переваги медіа-арт-терапії, існують і певні виклики, пов'язані з технічним забезпеченням та підготовкою кадрів. Зростання доступності цифрових інструментів робить медіа-арт-терапію все більш реалістичним і необхідним компонентом інклюзивної освіти.

Медіа-арт-терапія трансформує дитину з пасивного спостерігача в активного творця, сприяючи розвитку критичного мислення та цифрової грамотності – ключових компетентностей для успішної соціалізації.

Список використаних джерел:

1. Вознесенська О. Л. Медіа-арт-терапія: нові можливості інформаційної доби. *Простір арт-терапії: можливості інтеграції* : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Золоті ворота, 2017. 198 с.
2. Вознесенська О. Л., Мова Л. В. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-технологій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2020. 130с.
3. Медіатворчість в сучасних реаліях : збірник наукових праць / кол. авторів. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2023. 125 с.
4. Назаревич В. В. Я АРТ. Посібник із саморегуляції методами арт-терапії. Рівне, 2021. 136 с.
5. Тараріна О. В. Практикум з арт-терапії в роботі з дітьми. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2018. 120 с.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Скирта Ольга, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Науковий керівник: Колосова О., кандидатка педагогічних наук, доцентка

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

У сучасному суспільстві розвиток творчих здібностей особистості набуває особливої значущості, оскільки саме творчість забезпечує здатність людини адаптуватися до швидких змін, нестандартно мислити, знаходити оригінальні рішення та самореалізовуватися в різних сферах життя. Творчі здібності сприяють формуванню гнучкого мислення, ініціативності, креативності та внутрішньої мотивації до пізнання й діяльності. Для дітей дошкільного віку розвиток творчих здібностей є важливою умовою гармонійного особистісного